

Rīgā, 2011.gada 10.oktobrī

Lēmums Nr. 4-n

Par ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) novērtējuma procedūru

Adresāts:

Carnikavas novada dome, reģ. Nr.90000028989, adrese: Stacijas iela 5, Carnikava, Carnikavas novads, LV-2163.

Paredzētās darbības nosaukums:

Darbības plūdu riska novēršanai Carnikavas novadā.

Paredzētās darbības norises vieta (adrese):

Carnikavas novads, Carnikavas, Gaujas un Siguļu ciemu teritorija.

Izvērtētā dokumentācija:

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2011.gada 2.augusta vēstule Nr.5-4/2249, sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums Nr.RI11SI0122 (un tam pievienotie materiāli), Carnikavas novada domes 2011.gada 5.septembra vēstule Nr.CND/N/2011/1119, Carnikavas novada domes 2011.gada 29.septembra vēstule Nr.B/N/2011.

Pārvaldes viedoklis:

Pārvalde uzskata, ka paredzētajai darbībai ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra nav nepieciešama, jo paredzētā darbība nav iekļauta likuma „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 1.pielikuma sarakstā.

Pārvalde uzskata, ka saskaņā ar augu sugu un biotopu ekspertes Ievas Roves sagatavoto sugu un biotopu izvērtējumu, atbilstoši tajā ietvertajiem norādījumiem, nepieciešams veikt ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*) novērtējuma procedūru atbilstoši 2011.gada 19.aprīļa MK noteikumiem Nr.300 „*Kārtība kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)*”, izvērtējot paredzētās darbības ietekmi uz dabas parka „*Piejūra*” sugām un biotopiem, hidroloģisko režīmu un ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un tā izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Projekta ierosinātajam, plānojot pretplūdu pasākumus, jāievēro zivsaimniecības ekspertīzes atzinumā, kā arī sugu un biotopu ekspertu atzinumā izvirzītos nosacījumus ietekmes uz Gaujas upes un citu virszemes ūdensobjektu zivju resursiem un aizsargājamām sugām un biotopiem novēršanai un samazināšanai.

Projektam jāatbilst spēkā esošam Carnikavas novada teritorijas plānojumam un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem.

Faktu konstatācija, izvērtējums un argumenti, un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Carnikavas novada dome (turpmāk – Ierosinātāja) 2011.gada 13.maijā vērsusies Pārvaldē ar lūgumu ietekmes uz vidi sākotnējam novērtējumam darbībām plūdu risku novēršanai Carnikavas novadā, kas ietver Carnikavas-Centra un Carnikavas-Salas polderu aizsargdambju un sūkņu staciju rekonstrukciju, kā arī jaunu

aizsargdambju un slūžu ierīkošanu Gaujas labajā krastā Gaujas un Sigulū ciemā, Gaujas kreisā krasta nostiprināšanu Carnikavas ciema teritorijā 800m garā posmā (turpmāk – Paredzētā Darbība). Paredzētās Darbības vieta atrodas Carnikavas, Gaujas un Sigulū ciemu teritorijā (turpmāk – Darbības Vieta). Sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums Paredzētajai Darbībai veikts, vadoties no Novērtējuma likuma 2.pielikuma 10.punkta 16.apakšpunkta nosacījumiem.

2. Pēc Ierosinātās iesnieguma saņemšanas Pārvalde ir novērtējusi paredzētās darbības ietekmi uz vidi, izvērtējot gan darbības vietas līdzšinējo izmantošanas veidu, dabas vērtības, darbības apjomus, izvēlētos tehniskos risinājumus, gan avāriju risku, fizikālās ietekmes, piesārņojuma un traucējumu aspektus, vides absorbcijas spējas, savstarpējās un summārās ietekmes u.c. faktorus, kas varētu radīt ietekmi uz vidi, pamatojoties Novērtējuma likuma 11.pantā noteiktajiem kritērijiem. Pārvaldes izvērtējums ir uzskatāms par Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk Birojs) lēmuma sastāvdaļu un tas līdz ar darbības Ierosinātās sniegto informāciju satur galvenos apsvērumus lēmuma pamatojumam.
3. Birojs pievienojas Pārvaldes vērtējumam un, pieņemot šo Biroja lēmumu, cita starpā ņemti vērā šādi lietai būtiski fakti:
  - 3.1. Carnikavas novada teritorijā ir 4 polderi, kuru kopējā platība 2107,2ha (26,3% no pašvaldības teritorijas). Šobrīd polderu teritorijas vairs nepilda lauksaimniecisko funkciju, bet ir ievērojamās platībās nodotas dzīvojamās apbūves vajadzībām. Kā liecina meliorācijas speciālistu Roberta Kukļa un Romualda Dovgjellos sastādītie meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju tehnisko pārbaužu atzinumi, polderu sūkņu stacijas ir fiziski un tehniski nolietotojās, tās nespēj nodrošināt savas sākotnējās funkcijas un ir nepieciešama sūkņu rekonstrukcija, sūkņu un citu inženierkomunikāciju nomaiņa, kā arī polderu aizsargdambju attīrīšana no apauguma, bebru izveidoto alu vai lietus izskalojumu aizbēršana un dambja virskārtas atjaunošana.
  - 3.2. Carnikavas ciemata teritorijā ir izveidoti 2 polderi: Carnikavas-Centra polderis (izveidots 1971.gadā) un Carnikavas-Salas polderis (1967.gadā) attiecīgi 89ha un 172ha platībā.
  - 3.3. Paredzētā Darbības ietvaros paredzēts:
    - Carnikavas-Centra polderī Gaujas kreisajā krastā rekonstruēt aizsargdambi D-1 (garums 2850m), rekonstruēt divas sūkņu stacijas SS-1 un SS-2 uzstādot katrā no tām jaunu sūkni ar jaudu 0,1m³/sek un rekonstruēt caurteku zem autoceļa Carnikava-Rīga;
    - Gaujas kreisajā krastā Carnikavas-Salas polderī rekonstruēt aizsargdambjus D-2 (garums 3300m) un D-3 (garums 690m), rekonstruēt divas sūkņu stacijas SS-3 un SS-5 uzstādot katrā no tām divus jaunus sūkņus ar jaudu 0,35m³/sek;
    - Gaujas kreisajā krastā nostiprināt Gaujas upes krastu 800m garumā no Vecgaujas ietekas upē līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Nostiprināšanu paredzēts veikt ar PVC rievpiļiem, nostiprināšana nepieciešama, jo palu laikā notiek intensīva Gaujas krastu noskalošanās. Rievpiļu garums un nostiprināšanas tehnika tiks precizēta projektēšanas laikā. Kā alternatīva iespējama būnu izbūve Gaujas kreisajā krastā, lai izmainītu Gaujas straumes virzienu un mazinātu uz krastu vērsto straumes spēku;
    - Gaujas labajā krastā Gaujas un Sigulū ciemos rekonstruēt aizsargdambi D-6 (garums 300m), būvēt aizsargdambjus D-4 (garums 3000m), D5 (garums 800m) un D7 (garums 2000m), kā arī ierīkot slūžas SL-1 un

SL-2. Šo aktivitāšu mērķis ir Gaujas labajā krastā esošo dārzkopības sabiedrību apbūves aizsardzība.

Esošie aizsargdambji tiks projektēti atbilstoši sākotnējām augstuma atzīmēm. Gaujas labajā krastā aizsargdambju izbūve notiks gan pa esošiem ceļiem un ielām, gan arī teritorijās, kurās vēl neeksistē pretplūdu aizsardzības būves. Kopējais rekonstruējamo aizsargdambju garums 7140m, no jauna izbūvējamo - 5800m.

- 3.4. Ierosinātāja paredz, ka būvniecības darbu realizēšanai būs nepieciešami 136 229m³ grunts un 2310m³ grants, tāpat arī 207m² PVC reivsienas Gaujas krastu stiprināšanai.
- 3.5. Paredzētās Darbības aktivitātes notiks ciemu teritorijās un skars esošo ielu, ceļu un dambju tīklu, un meliorācijas sistēmas būves. Ierosinātāja norādījusi, ka plānotās aktivitātes atbilst Aizsargjoslu likuma 37.panta 4.daļā minētajiem izņēmuma gadījumiem, kas attiecināmi uz būvniecību applūstošās teritorijās – projektā paredzēta applūstošajās teritorijās esošo būvju renovācija un inženieraizsardzības hidrotehnisko būvju izbūve esošās apbūves aizsardzībai pret paliem un plūdiem.
- 3.6. Paredzētās Darbības realizācija saistāma ar dažāda veida fizikālajām ietekmēm, kas radīsies celtniecības darbu laikā – troksni, vibrācijām, putekļu piesārņojumu, kas iespējams radīs diskomfortu vietējiem iedzīvotājiem, tāpat iespējams būs traucēta vai ierobežota iedzīvotāju pārvietošanās saistībā ar būvniecības darbu veikšanu. Tomēr paredzētā darbība saistāma ar mērķi nodrošināt iedzīvotāju drošību un novērst un mazināt nelabvēlīgo seku ietekmi, kas var rasties teritoriju applūšanas gadījumā.
- 3.7. Plānotās darbības tieši ietekmēs Gaujas upi, pastāv iespēja, ka tajā varētu nokļūt piesārņojums, kas radīsies būvniecības laikā, tai skaitā arī piesārņojums ar naftas un eļļas produktiem, tādēļ jāparedz nepieciešamie pasākumi šāda veida piesārņojuma savlaicīgai savākšanai un neitralizēšanai (lietojot sorbentus utml.), kā arī, veicot būvniecības darbus, jāizmanto tehnika atbilstošā tehniskā stāvoklī un tās ekspluatācijai jāatbilst noteiktajām tehnoloģiskajām prasībām.
- 3.8. Veicot darbus ūdens tuvumā un saskarē ar to, upē var nonākt suspendētas vielas un uzduļķojums, kas var negatīvi ietekmēt zivju dzīvotnes. Lietas materiāliem pievienots Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” Zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinums par Paredzēto Darbību (20.06.2011. vēstule Nr. 17-2/129), kurā cita starpā norādīti arī nozīmīgākie riska faktori, kas saistīti ar darbiem, kas tieši saistīti ar ūdenstilpju gultni un ūdeni: zivju un citu ūdens organismu dzīvotņu degradēšana, samazinot potenciālo zivsaimniecisko produktivitāti līdz dzīvotnes atjaunošanās brīdim; zivju (arī ikru, kāpuru un mazuļu) bojāeja tās traumējot, mehāniski traumējot, izņemot no vides un apberot, kā arī ievērojama uzduļķojuma vai cita piesārņojuma rezultātā, šie riski īpaši nozīmīgi zivju nārsta laikā; zivju barības organismu bojāeja, ceļotājzivju traucēšana (g.k. troksnis, uzduļķojums), kas samazina šo zivju dabisko atražošanu.

Kā norādīts atzinumā, lielākā uzskaitīto riska faktoru potenciālā ietekme ir paredzama darbiem, kas saistīti ar Gauju, bet mazāka – darbiem, kas saistīti ar citām Carnikavā esošajām ūdenstilpnēm.

Pretplūdu pasākumu īstenošanas nelabvēlīgās ietekmes uz zivju resursiem samazināšanai ZI „BIOR” Zivju resursu pētniecības departaments rekomendē:

- Samazināt darbu tieši ietekmētās upes gultnes daļas platību, tajā skaitā: iespēju robežās samazināt ar dambju, rievsienu u.c. objektu izbūvi vai rekonstrukciju tieši ietekmētās Gaujas un citu ūdenstilpju gultnes daļu; iespēju robežās izvairīties no tehnikas pārvietošanas pa Gaujas un citu ūdenstilpju gultni; neveikt būvniecības vajadzībām nepieciešamo smilšu ieguvī Gaujas gultnē, ja no smilšu ieguves nav iespējams izvairīties, par šo darbību jāveic atsevišķa zivsaimnieciskā ekspertīze.
  - Samazināt ūdens piesārņošanu pretplūdu pasākumu īstenošanas gaitā, tajā skaitā: darbus, kas saistīti ar Gaujas un citu ūdenstilpju gultni un ūdeni veikt iespējami īsā laika periodā; iespēju robežās samazināt uzduļķojuma rašanos un izplatīšanos rakšanas, uzbērumu veidošanas un līdzīgu darbu laikā; novērst naftas produktu nonākšanu ūdenī un samazināt cita veida ūdens piesārņojuma risku.
  - Samazināt nelabvēlīgo ietekmi uz zivju nārstu un nārsta migrāciju – darbus, kas tieši saistīti ar Gaujas gultni un ūdeni, kā arī darbus, kas saistīti ar būtisku upes ūdens piesārņošanas draudiem neveikt: ceļotājzivju migrācijas rudens maksimuma laikā no 1.oktobra līdz 15.novembrim un galvenajā saldūdens zivju nārsta laikā un ceļotājzivju migrācijas pavasara maksimuma laikā no 16.aprīļa līdz 20.jūnijam.
- 3.9. Realizējot Paredzēto Darbību radīsies sadzīves atkritumi, Ierosinātāja norādījusi, ka kopumā varētu rasties ~100m³ atkritumu, to savākšanai paredzēts uzstādīt atkritumu konteinerus. Pārvalde norāda, ka būvniecības darbu laikā radīsies arī būvniecības atkritumi, iespējams arī bīstamie, tādēļ jānoslēdz līgumi par šāda veida atkritumu savākšanu un utilizēšanu.
- 3.10. Strādnieku vajadzībām viņiem domātās sadzīves telpas paredzēts pievienot centralizētajai ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas sistēmai, tāpat paredzēts uzstādīt arī biotualetes.
- 3.11. Paredzētās Darbības aktivitātes risināsies Carnikavas-Centra un Carnikavas-Salas polderu teritorijā Carnikavas, Gaujas un Siguļu ciemos. Paredzētā Darbības Vieta ir sadalīta divās daļās, jo pa vidu to šķērso Gauja. No ZR puses Darbības Vietai piekļaujas dabas parks „Piejūra”. Perspektīvā dambja D-7 Z daļa atradīsies uz robežas starp Gaujas ciemu un dabas parku „Piejūra”. Gaujas krasta nostiprināšana paredzēta tiešā dabas parka „Piejūra” teritorijas tuvumā. Rekonstruējamo dambi D-1 no dabas parka šķir Vecgauja un gar to izvietotā apbūve. Uz D no Carnikavas ciemā paredzētās Darbības Vietas atrodas Laveru ciems, bet uz A no Gaujas un Siguļu ciemu teritorijas, kur plānoti darbi – Dzirnezers.
- 3.12. Dabas parks „Piejūra” ir dibināts 1962.gadā, tas atrodas Rīgas pilsētā, Carnikavas un Saulkrastu novadu teritorijā. Dabas parka kopējā platība sasniedz 4315ha un tas ir iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju „Natura 2000” sarakstā. Dabas parka teritorijā īpaši nozīmīgi ir tādi biotopi kā embrionālās kāpas, priekškāpas, mežainas jūrmalas kāpas un veci boreālie meži. Dabas parka teritorijā ir daudz retu augu un dzīvnieku sugu.
- Darbības Vietā 2011.gada 25. – 28. jūnijā veikta teritorijas apsekošana ar mērķi meklēt īpaši aizsargājamas augu sugas un biotopus, aprakstīt konstatēto reto un īpaši aizsargājamo augu sugu un biotopu labvēlīgas aizsardzības nodrošināšanas prasības saistībā ar Paredzēto Darbību, ko veikusi augu sugu un biotopu eksperte Ieva Rove (sert. Nr. 043), kā arī 2011.gada 16.jūnijā teritorija apsekota ar mērķi pētāmajā teritorijā meklēt īpaši aizsargājamas putnu sugas, aprakstīt reto un īpaši aizsargājamo putnu

sugu un biotopu labvēlīgas aizsardzības nodrošināšanas prasības saistībā ar Paredzēto Darbību, ko veicis putnu sugu un meža biotopu eksperts Aivars Petriņš (sert. Nr.041). Šo darbību rezultātā sniegti abu jomu ekspertu atzinumi, kā arī lietas materiāliem pievienots apjomīgs materiāls, ko sastādījusi Ieva Rove „*Sugu un biotopu izvērtējums teritorijai, kas iekļauta projekta „Plūdu draudu samazināšanas pasākumi Carnikavas novada teritorijā” darbības platībā*”.

Atsaucoties uz augstāk minēto atzinumu materiāliem izdarāmi galvenie secinājumi: Paredzētās Darbības Vietas ekoloģiskie faktori ir ļoti daudzveidīgi, tie ietver gan Gaujas upi un citus virszemes ūdensobjektus, regulāri applūstošas palienes, vecupes, sausieņu un palieņu mežus. Plānoto darbu teritorijā ir konstatēti 9 biotopi, kas iekļauti 2009.gada 5.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.421 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu*” sarakstā. Teritorijā konstatēti 12 Eiropas Savienībā īpaši aizsargājami biotopi, no kuriem 5 ir prioritāri īpaši aizsargājami. Teritorijā konstatēts īpaši aizsargājamā augs – atvašu saulrieteņa *Jovibarba globifera* – atradne, kurai iespējama mikrolieguma veidošana. Īpaši aizsargājamie ligzdojošie putni teritorijā netika konstatēti, bet šajā teritorijā baroties bija ielidojuši īpaši aizsargājamie putni upes zīriņš *Sterna hirundo* un mazais zīriņš *Sterna albifrons*.

Izvērtējot saņemto informāciju, Pārvalde uzskata, ka Gaujas labais krasts līdz apbūvētajām teritorijām ir ekoloģiski jūtīga teritorija, kuru būtiski ietekmēs plānotā pretplūdu pasākumu veikšana. Pārvalde piekrīt sugu un biotopu ekspertu paustajam viedoklim, ka dambis jāizveido pēc iespējas tuvāk jau esošajam apbūves teritorijām un jāizvērtē dambja nepieciešamība teritorijās, kuras ir novietotas augstāk virs jūras līmeņa un ir mazāk pakļautas applūšanas riskam. Pārvalde uzskata, ka augstākajās teritorijās jā saglabā dabiskais reljefs un biotopi, un nav jāiejaucas ar mākslīgu dambju veidošanu.

3.13. Pārvaldes vērtējumā Paredzētās Darbības ietekmes sadalāmas divās daļās – vienas ir saistītas ar ietekmi, ko radīs jau esošo infrastruktūras elementu rekonstrukcija, otras – ar pretplūdu pasākumu ieviešanu teritorijās, kurās vēl nav bijusi izveidota pretplūdu aizsardzības infrastruktūra. Pārvaldes vērtējumā pirmās ietekmes būs maznozīmīgas un tām nav paredzama būtiska ietekme uz dabas parku „*Piejūra*”, Gauju, aizsargājamiem biotopiem un sugām, jo būvdarbus iespējams veikt pa jau esošām līnijbūvēm neskarot dabiskas teritorijas. Ietekme no darbībām, kas tiks veiktas līdz šim ar pretplūdu aizsardzību nesaistītās teritorijās (g.k. Gaujas labajā krastā, kā arī Gaujas kreisā krasta nostiprināšana), uzskatāma par būtisku, jo tā saistāma ar aizsargājamo biotopu pārveidošanu un to ietekmēšanu, iespējams pat iznīcināšanu, jo Paredzētās Darbības realizācijas rezultātā mainīsies ekoloģiskie apstākļi (mitruma apstākļi), Gaujas vecupju un atteku aizbēršana saistāma ar aizsargājamo un retu sugu dzīvotņu iznīcināšanu un aizsargājamo putnu sugu barotņu iznīcināšanu.

4. Birojs 2011.gada 31.augustā izsūtīja Ierosinātajam vēstuli Nr.8-01/1021 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kurā lūdza sniegt papildinformāciju par Paredzēto Darbību. 2011.gada 5.septembrī Birojs saņēma vēstuli Nr.CND/N/2011/1119 no Carnikavas novada domes „*Par plūdu risku novēršanu Carnikavas novadā*”, kurā pašvaldība paziņo par atteikšanos Paredzētās Darbības ietvaros realizēt sekojošas darbības: GK-1 Gaujas krastu stiprināšana; D-7 Saules – Kāpas aizsargdambja izbūve; C-1 Carnikavas ciemata Rīgas ielas (ceļa P1 ievads

ciematā) paaugstināšana un caurtekas nomaiņa. Izvērtējuma gaitā no Carnikavas novada domes Būvvaldes 2011.gada 29.septembrī tika saņemta vēstule Nr.B/N/2011 „*Par Plūdu risku novēršanu Carnikavas novadā*”, kurā tiek norādīts, ka ir piešķirts papildfinansējums un pašvaldība vēlas iepriekš atceltās ieceres īstenot. Vēstulei Nr.B/N/2011 ir pievienots SIA „*Belss*” izpētes projekts „*Gaujas gultnes un krastu erozijas procesu noteikšana un krasta līniju uzmērīšana*”, kura secinājumos norādīts, ka ir nepieciešams stiprināt Gaujas krastu pie notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm.

5. Ņemot vērā iepriekš minētos faktus, tai skaitā par Darbības Vietu, tās līdzšinējo/atļauto zemes izmantošanas veidu un teritorijas izmantošanas aprobežojumiem, Paredzētās Darbības specifiku, kā arī darbības realizācijas iespējamām ietekmēm uz vidi, Birojs, pieņemot šo lēmumu, secinājis, ka būtiskākie ietekmes aspekti var būt saistīti tieši ar Novērtējuma likuma 11.panta 1)punkta a) apjoms, b)paredzētās darbības un citu darbību savstarpējā un kopējā ietekme, c)dabas resursu izmantošana, d)atkritumu rašanās, e) piesārņojums un traucējumi un f)avāriju risks (tehnoloģijas vai izmantojamās vielas) apakšpunkta kritērijiem, 2)punkta a)līdzšinējais zemes izmantošanas veids kritēriju, 2¹) un 3) punkta kritērijiem Paredzētās Darbības veikšanas laikā, kā arī turpmākās būves ekspluatācijas laikā, pie kam šādu kritēriju nozīmība saistīta ar Paredzētās Darbības veikšanu Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*) dabas parka „*Piejūra*” tiešā tuvumā un ar Paredzēto Darbību saistīto darbu veikšanu Gaujas aizsargjoslā. Vadoties no iepriekš minētā, pieņemot šo Biroja lēmumu, atbilstoši sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma veikšanas mērķim, ņemta vērā gan iespēja identificēt sagaidāmās negatīvās ietekmes un to raksturu, gan iespēja šādām ietekmēm nodrošināt novēršanas, samazināšanas un pārvaldības pasākumus.
6. Šā vērtējuma ietvarā secināms, ka projekts paredz pasākumu kompleksu plūdu risku novēršanai Carnikavas novadā, kas ietver Carnikavas-Centra un Carnikavas-Salas polderu aizsargdambju un sūkņu staciju rekonstrukciju, kā arī jaunu aizsargdambju un slūžu ierīkošanu Gaujas labajā krastā Gaujas un Siguļu ciemā, Gaujas kreisā krasta nostiprināšanu Carnikavas ciema teritorijā 800m garā posmā, kopējais rekonstruējamo aizsargdambju garums 7140m, no jauna izbūvējamo - 5800m. Darbība paredzētā plašā teritorijā, kas daļēji atrodas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*) dabas parka „*Piejūra*” tiešā tuvumā, kā arī norisināsies Gaujas upes aizsargjoslā un citu virszemes ūdensobjektu tiešā tuvumā. Tādējādi īpaša uzmanība jāpievērš iespējamajai negatīvajai ietekmei uz aizsargājamām dabas vērtībām.
7. Izvērtējuma gaitā secināts, ka ar Paredzētās Darbības realizāciju saistāmas fizikālās ietekmes, kas radīsies būvniecības darbu realizācijas gaitā – troksnis, vibrācijas, putekļi, tāpat vietējie iedzīvotāji izjutīs traucējumus, kas būs saistīti ar smagā transporta un tehnikas kustību Darbības Vietā un ierobežojumiem ierastajos pārvietošanās ceļos. Tā, kā Paredzētā Darbība ietver salīdzinoši lielu apjomu, būvdarbu veikšanu, t.sk. Gaujas upes tiešā tuvumā vai pat tās gultnē, tad šīs ietekmes būs diezgan būtiskas, bet vienlaicīgi atzīmējams, ka tās būs pārejošas un ilgs tikmēr, kamēr būvniecības darbi tiks pabeigti. Pie kam, jāņem vērā, ka projekta realizācija paredzēta ar mērķi uzlabot iedzīvotāju dzīves kvalitāti un pasargāt no iespējamajām negatīvajām ietekmēm, kas var rasties teritorijas applūšanas gadījumos, tādējādi būvniecības darbu radītā ietekme izvērtējama attiecībā pret tās rezultātā paredzēto pretplūdu pasākumu izveidi.

8. Darbības Vieta saistīta ar dabas parku „Piejūra” teritoriju, kā arī norisināsies Gaujas aizsargjoslā un skars citus virszemes ūdensobjektus, tādēļ izvērtējamas Paredzētās Darbības iespējamās ietekmes uz īpaši aizsargājamām un jūtīgām teritorijām, kā arī novērtējama būvniecības darbu radītā ietekme uz zivju resursiem. Lietas materiāliem pievienoti vides ekspertu sagatavotie atzinumi, kuros norādītas gan vidē Darbības Vietā konstatētās dabas vērtības, gan sniegts izvērtējums par ar Paredzētās Darbības realizāciju saistītajām ietekmēm, kā arī sniegti ieteikumi šo ietekmju samazināšanai. Apsekojot Darbības Vietas teritoriju augu sugu un biotopu eksperte I.Rove konstatējusi, ka teritorijas ekoloģiskie faktori ir ļoti daudzveidīgi, tie ietver gan Gaujas upi un citus virszemes ūdensobjektus, regulāri applūstošas palienes, vecupes, sausieņu un palieņu mežus. Plānoto darbu teritorijā ir konstatēti 9 biotopi, kas iekļauti 2009.gada 5.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.421 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu*” sarakstā. Teritorijā konstatēti 12 Eiropas Savienībā īpaši aizsargājami biotopi, no kuriem 5 ir prioritāri īpaši aizsargājami. Teritorijā konstatēta īpaši aizsargājamā auga – atvašu saulrieteņa *Jovibarba globifera*– atradne, kurai iespējama mikrolieguma veidošana. Lai arī putnu sugu un meža biotopu eksperts A.Petriņš Darbības Vietas apsekošanas laikā nav konstatējis īpaši aizsargājamo ligzdojošo putnu sugas, tika novēroti īpaši aizsargājamie putni upes zīriņš un mazais zīriņš, kas šajā teritorijā bija ielidojuši baroties, tādējādi secināms, ka piegulošā teritorija ir labvēlīga putnu barošanās vieta.
9. Veicot Paredzētās Darbības būvniecības darbus ūdens tiešā tuvumā un ūdenī, pastāv dažāda veida negatīvās ietekmes riski uz zivju resursiem, īpaši Gaujas upes daudzveidīgajiem zivju resursiem. Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts „*BIOR*” sniedzis zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinumu attiecībā uz Paredzēto Darbību, kurā norādīti gan iespējamie kaitējuma riski, kas var negatīvi ietekmēt zivju resursus ūdenstilpnēs un ūdenstecēs, kuras skars Paredzētā Darbība, kā arī sniegta virkne norādījumu, kas būtu jāievēro, lai šīs ietekmes samazinātu.
10. Ņemot vērā ekspertu atzinumus un dabas parka „Piejūra” izveidošanas mērķi, kā arī izvērtējot īpaši aizsargājamo teritoriju izveides nosacījumus, Birojs secina, ka atsevišķas Paredzētās Darbības projekta ietvaros Paredzētā Darbība var būtiski ietekmēt dabas vērtības, kas tiek aizsargātas dabas parka „Piejūra” teritorijā, kā arī ietekmēt īpaši aizsargājamās augu un dzīvnieku sugas, kas sastopamas dabas parkā, tā piegulošajās teritorijās, kā arī Gaujas apkārtnē. Vērtējot Paredzēto Darbību, var secināt, ka tā paredz liela apjoma pasākumu kompleksu plūdu riska novēršanai, kas ietvers ne tikai uzlabošanas un rekonstrukcijas darbu veikšanu jau esošās polderu teritorijās un ar tiem saistītajās hidrotehniskajās būvēs, bet plānots arī realizēt ar plūdu novēršanu saistītos pasākumus vēl šādā nolūkā neskartās teritorijās, tai skaitā arī veikt Gaujas krastu stiprināšanas pasākumus un jaunu aizsargdambju izveidi. Tādējādi, ņemot vērā nepieciešamību aizsargāt esošo apbūvi no plūdu draudiem, ir svarīgi izvērtēt potenciālās ietekmes, ko šādas darbības var radīt uz dabas vides vērtībām, tai skaitā īpaši aizsargājamām teritorijām un biotopiem, augu un dzīvnieku sugām, to dzīvesvietu un iespējamajām barošanās vietām. Šeit svarīgi atzīmēt sugu daudzveidību un īpaši aizsargājamo valsts un Eiropas Savienības nozīmes biotopu dažādību, kas konstatēta Darbības Vietā un tai piegulošajās teritorijās. Tādēļ, Biroja ieskatā, būtu svarīgi veikt padziļinātu Paredzētās Darbības ietekmes izpēti uz minētajām dabas vērtībām, apsvērt iespējamās alternatīvos pretplūdu pasākumus un to realizācijas iespējas tādā veidā, lai tas pēc iespējas minimālāk ietekmētu

apkārtējo vidi, īpašu uzsvāru šajā gadījumā liekot uz teritorijām, kurās plānots no jauna veikt pasākumus, kas saistīti ar iespējamo plūdu novēršanu. Esošajās aizsargbūvju teritorijās, kur nepieciešama tikai to rekonstrukcija (D-1,D-2,D-3, D-6), ņemot vērā to izvietojumu un plānoto darbību iespējamās ietekmes, kas varētu nozīmīgi ietekmēt Natura 2000 teritoriju nav prognozējamās, tai pat laikā nepieciešamos ietekmi samazinošos pasākumus nepieciešams iekļaut Pārvaldes tehniskajos noteikumos, bet jauno aizsargdambju izbūves risinājumus un piemērotākos nosacījumus nepieciešams izvērtēt detalizētāk. Tā kā divas Paredzētās Darbības vietas atrodas vai piekļaujas Natura 2000 teritorijai, bet divas citas atrodas augšpus pa Gauju tās labajā krastā un ietekmes iespējamās g.k. uz dabas vidi nolūkā aizsargāt cilvēku apbūvētās teritorijas no plūdiem, tad, ņemot vērā arī lietderības apsvērumus, piemērotākais līdzeklis šo darbību novērtēšanai ir Natura 2000 izvērtējums.

11. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 4.¹panta (1)daļā un Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.300 „*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)*” 2.punktā noteikto, citu starpā pamatojoties uz Novērtējuma likumā noteiktajiem principiem (jo īpaši 3.panta 1) un 5)punktā noteiktajiem principiem), vadoties no Novērtējuma likuma 11.pantā noteiktajiem kritērijiem, secina, ka ietekme uz aizsargājamo teritoriju atsevišķām projektā Paredzētajām Darbībām var būt būtiska un tamdēļ nepieciešams komplekss paredzētās darbības ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo *NATURA 2000* teritoriju novērtējums atsevišķām paredzētā projekta aktivitātēm: „*aizsargdambja D-7 Saules-Kāpas izbūvei*” un „*GK-1 Gaujas krastu stiprināšana*”, *aizsargdambju D-4, D-5 būvniecībai un slūžu ierīkošanai SL-1, SL-2*”. Šāds izvērtējums ļaus veikt Paredzētās Darbības un tās realizācijas alternatīvu izvērtējumu, nosakot ietekmi uz *NATURA 2000* teritorijas ekoloģiskajām funkcijām un integritāti, atbilstoši tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, un izstrādāt šādas ietekmes novēršanas pasākumus, tai skaitā izvērtējot darbības realizācijas iespējamību un nosacījumus. Pārējām projekta aktivitātēm netiek piemērots ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) un ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, paredzot nepieciešamību iestrādāt papildus nosacījumus un prasības Pārvaldes tehniskajos noteikumos, kā arī iekļaujot biotopu ekspertu nosacījumus un rekomendācijas, BIOR rekomendācijas.

Piemērotās tiesību normas:

Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13., 14.pants, 55.panta 1.punkts, 65.panta trešā daļa un 66.panta pirmā daļa; likuma „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 3.panta 1), 5)punkts, 4., 4¹., 11., 13. un 14.pants, 1.pielikums; 2011.gada 25.janvāra MK noteikumu Nr.83 „*Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi*” 12.punkts; MK 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.300 „*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)*” 2.punkts; Vides aizsardzības likuma 3.pants; 7.3.punkts, Likuma „*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43.panta (5)daļa; Aizsargjoslu likuma 7., 37.pants; Atkritumu apsaimniekošanas likuma 4., 15. un 17.pants; 2009.gada 5.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.421 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu*”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2011.gada 2.augusta vēstule Nr.5-4/2249, sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums Nr.RI11SI0122 un tam pievienotie materiāli, Carnikavas novada 2011.gada 5.septembra vēstule Nr.CND/N/2011/1119, Carnikavas novada domes 2011.gada 29.septembra vēstule Nr.B/N/2011, iepriekš minētie fakti un to izvērtējums, kā arī piemērotās tiesību normas.

Lēmums:

Piemērot Carnikavas novada domes ierosinātajai darbībai – plūdu riska novēršanai sekojošām darbībām: „GK-1 Gaujas krastu stiprināšana” un „D-7 Saules-Kāpas aizsargdambja izbūve”, „Aizsargdambja D-4,D-5 būvniecībai”, „Slūžu ierīkošanai SL-1, SL-2” Carnikavas novadā Carnikavas, Gaujas un Sigulā ciemu teritorijā ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) novērtējuma procedūru.

Nepiemērot Carnikavas novada domes ierosinātajai darbībai – plūdu riska novēršanas sekojošām darbībām: esošu aizsargdambju D-1 (arī divu sūkņu staciju rekonstrukcija, 1 caurtekas rekonstrukcija); D-2 (arī divu sūkņu staciju rekonstrukcija, divu jaunu sūkņu uzstādīšana) rekonstrukcijai; aizsargdambja D-6 rekonstrukcijai Carnikavas novadā Carnikavas, Gaujas un Sigulā ciemu teritorijā ietekmes uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) un ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 188.panta pirmajai daļai un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 14.panta 2)punktam, šo Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot pieteikumu Administratīvās rajona tiesas atbilstīgajā tiesu namā (APL 189.panta pirmā daļa) likumā noteiktajā kārtībā. Lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam (APL 70.panta pirmā daļa).

Direktors

A.Lukšēvics